

VANDBALANCEUNDERSKUD PÅ FORSKELLIGE JORDTYPER

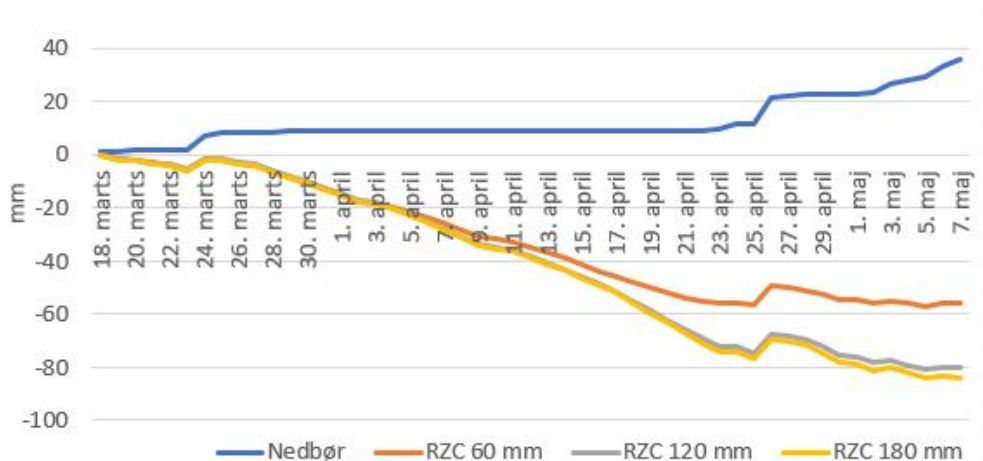
STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

I vintersæd er der 7. maj typisk et vandbalanceunderskud på 80-90 mm, hvor fordampningen endnu ikke har været begrænset af vandmangel.

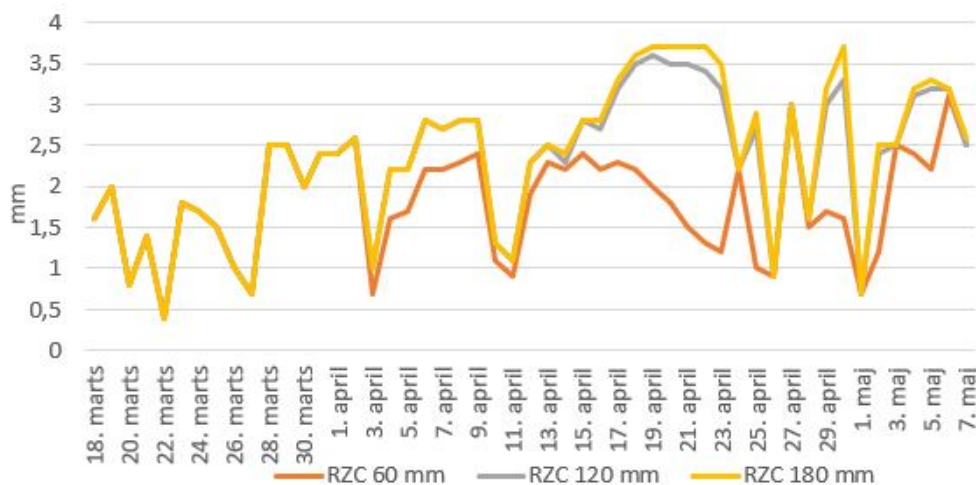
Siden midten af marts måned er der opbygget et stort vandbalanceunderskud i de overvintrende afgrøder. Underskuddets størrelse afhænger af, om den aktuelle fordampning har været begrænset af vandmangel. På sandjord med en rodzonekapacitet på under 100-120 mm har fordampningen været begrænset af vandmangel. På jordtyper med en rodzonekapacitet over ca. 120 mm har der gennem hele perioden været tilstrækkeligt vand til fuld fordampning fra afgrøden.

I figur 1 er vist, hvordan vandbalanceunderskuddet har udviklet sig i vinterhvede afhængig af, om rodzonekapaciteten (RZC) er 60, 120 eller 180 mm. Vandbalancen er beregnet med Vandregnskab Online. Der er anvendt klimadata for en vestjysk lokalitet. Figuren viser, at ved en rodzonekapacitet på 180 mm eller mere (f.eks. JB6) er vandbalanceunderskuddet 7. maj akkumuleret til 84 mm for den valgte lokalitet. Underskuddets størrelse vil naturligvis variere geografisk; men i langt det meste af landet vil underskuddet ligge mellem 80 og 100 mm. Hvis rodzonekapaciteten kun er 120 mm, hvilket er typisk for JB4 med sand i underjorden, så er vandbalanceunderskuddet beregnet til knap 80 mm med udgangspunkt i de samme klimadata. Det vil altså sige, at der har været en lille begrænsning i fordampningen på grund af vandmangel. Ved en rodzonekapacitet på kun 60 mm (typisk JB1) er det aktuelle vandbalanceunderskud beregnet til 56 mm, dvs. jorden er udtørret. Her har der altså været en betydelig begrænsning i den aktuelle fordampning som følge af vandmangel, hvis der ikke er vandet. Ved den lille rodzonekapacitet har fordampningen været begrænset siden begyndelsen af april.

Figur 1. Akkumuleret vandbalanceunderskud i vinterhvede 18. marts – 7. maj 2019 ved tre forskellige rodzonekapaciteter (60, 120 og 180 mm) med udgangspunkt i klimadata for en vestjysk lokalitet. Endvidere er vist den akkumulerede nedbør.

Gennem det meste af perioden 18. marts til 7. maj har den potentielle daglige fordampning været relativt lav, fordi vejret i store dele af perioden har været køligt. I figur 2 er vist den aktuelle daglige fordampning i vinterhvede ved de tre rodzonekapaciteter (60, 120 og 180 mm).

Figur 2. Aktuell daglig fordampning i vinterhvede i perioden 18. marts – 7. maj ved tre forskellige rodzonekapaciteter (60, 120 og 180 mm) med udgangspunkt i klimadata for en vestjysk lokalitet.

Den aktuelle daglige fordampning har ikke været begrænset af vandmangel ved en rodzonekapacitet på 180 mm. Det fremgår tydeligt af figur 2, hvornår den aktuelle fordampning har været begrænset ved rodzonekapaciteter på henholdsvis 60 og 120 mm. Ved en rodzonekapacitet på 120 mm var den aktuelle fordampning begrænset af vandmangel allerede i Påsken midt i april, hvor vejret var relativt varmt og den potentielle daglige fordampning relativt stor. Efterfølgende er den aktuelle fordampning ikke begrænset nævneværdigt ved

rodzonekapaciteten på 120 mm, da der er kommet en smule nedbør og det har været køligt.